

Keskustelu:

Ed. Heimonen: Kun tämä lakiehdotus on rakennettu sille pohjalle, että se antaa oikeuden avustuksen saantiin niille ulkomaalaisille, jotka käydyn kansalaissodan aikana ovat ottaneet osaa sotatoimiin valkoisella puolella, mutta sulkee avustuksen saannista pois ne ulkomaalaiset, jotka ovat ottaneet osaa sotatoimiin punaisten puolella tai vaikkapa eivät ole ottaneet osaa suorastaan sotatoimiin, niiden myötätunto kuitenkin on ollut punaisten puolella ja ovat sen tähden joutuneet kärsimään, on se minun mielestäni sellainen peruste, että tätä ei voida hyväksyä. Jos jossain maassa syntyy kansalaissota eri yhteiskuntaluokkien kesken, täytyy sen olla maan väestön sisäinen asia, ja jos ulkomaalaiset sekaantuvat siihen puolella tai toisella, niin niitten täytyy itse olla valmiit vastaamaan seuraamuksesta, mikä siitä aiheutuu, eivätkä ole oikeutetut korvauksen saantiin. Kun siis lakiehdotus, kuten sanottu, on rakennettu väärälle perusteelle, minä en voi sitä hyväksyä, ja ehdotan että lakiehdotus jätetään lepäämään yli seuraavien vaalien.

Ed. Lehtikoinen: Pyydän kannattaa ed. Heinosen tekemää ehdotusta. Ed. Heinonen mainitsi, että laki olisi hylättävä, mutta minä katson, että tässä eduskunnassa ei saada hylkäävän ehdotuksen puolelle sellaista enemmistöä, että laki tulisi hylätyksi, niin siitä syystä kannatan ed. Heinosen ehdotusta, että tämä laki jätettäisiin lepäämään ensitulevien vaalien jälkeen ja luovun toisessa käsittelyssä tekemästäni hylkäävästä ehdotuksesta.

Toinen varapuhemies: Kun on tehty ehdotus lakiehdotuksen jättämisestä lepäämään ja tätä ehdotusta on kannatettu, on asia valtiopäiväjärjestyksen 57 §:n 5 momentin nojalla pantava pöydälle seuraavaan täysi-istuntoon.

5) Ehdotuksen laiksi postisäästöpankeista Suomessa annetun asetuksen 2 §:n muuttamisesta

sisältävä hallituksen esitys n:o 9, jota on valmistelevasti käsitelty pankkivaliokunnan mietinnössä n:o 7 ja suuren valiokunnan

mietinnössä n:o 25, esitellään kolmannen käsittelyyn.

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä hyväksytty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Kun ei kukaan pyydä puheenvuoroa, hyväksyy eduskunta kysymyksessä olevan lakiehdotuksen.

Toinen varapuhemies: Asian kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi. Asia on loppuun käsitelty.

6) Ehdotuksen että Eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen ottamiseksi kansainliiton jäseneksi

sisältävän hallituksen esityksen n:o 17 johdosta laadittu ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 2 esitellään jatkuvaan ainoaan käsittelyyn.

Keskustelu:

Ed. Voionmaa: Tämä laaja ja tärkeä asia on joutunut valiokunnassa, kuten täällä ennen jo on huomautettu, lyhyen valmistelun alaiseksi enkä minäkään, ellei syytä ilmaannu, tahdo ruveta siitä näin eduskunnan viimeisellä hetkellä laajemmasti puhumaan. Tahdon merkitä ainoastaan, että minä puolestani olen valmis pääasiassa hyväksymään ulkoasiainvaliokunnan ehdotuksen ja antamaan hallitukselle pyydettyt valtuudet. Mutta tähän kuitenkin liittyy se edellytys, että eduskunnalle jätettäisiin ei ainoastaan sellainen epämääräinen oikeus, jollaista valiokunnan mietinnössä ehdotetaan, ottaa osaa Suomen edustajain valitsemiseen kansainliiton edustajakokoukseen, vaan että se täsmällisemmässä muodossa sanottaisiin, kun se kerran tarkoituksena on. On mielestäni aivan välttämätöntä, että eduskunta tulee joko suoranaisesti taikka määräämällään tavalla edustetuksi kansainliitossa, sillä sehän on valtioiden ja kansojen liitto eikä ainoastaan hallitusten liitto. Tähän nähden minä lyhyesti rohkenen ehdottaa, että eduskunta hyväksyisi ensimmäisen vastalauseen ehdotuksen,

joka tarkoittaa sitä, että perusteluissa eräs lause muutettaisiin. Valiokunnan mietinnön perustelujen toisen kappaleen loppulause, joka nyt kuuluu: „Samalla valiokunta katsoo suotavaksi että Hallitus kun sille tarjoutuu tilaisuus valita edustajia kansainliiton edustajain kokoukseen, kiinnitettäisi huomiota siihen kannatukseen, mikä valittavilla henkilöillä on eduskunnassa”. Olisi tuleva kuulumaan: „Eduskunta katsoo asianmukaiseksi, että Eduskunnalle suodaan tilaisuus myötävaikuttaa Suomen edustajain valitsemiseen kansainliittoon”.

Ed. Hornborg: Nationernas förbund är utan tvivel såsom experiment, såsom försök att i praktiken förverkliga en idé, en i anseende till sina dimensioner ensamstående företeelse i sitt slag, som kunde giva upphov till vidlyftiga historisk-filosofiska betraktelser. Sådant det nu ter sig, är emellertid detta förbund de facto såväl till organisation som till syfte en ganska dubiös institution. Jag anser mig böra uttala, att jag i allt väsentligt delar den uppfattning, som tager sig uttryck i andra reservationens motivering, men jag kommer likväl till en annan slutsats. Ehuru jag fruktar, att ett litet land som vårt löper fara att i Nationernas förbund få spela sparvens roll i tranedansen, så tänker jag mig, att risken att bliva påtrampad vore större, om man stannade utanför. Jag kan ej se, att Finland har någon annan möjlighet än att, då detta förbund nu är en verklighet och omfattar större delen av jordens stater, söka inträde i detsamma. Jag kommer sålunda till samma slutsats som utrikesutskottet, ehuru jag hyser starka tvivel i mer än ett avseende.

Ed. L a h e r m a: Se yleiseuroalainen, samoisinko, kulkutauti, joka kantaa „kansainliiton” nimeä, on nyt tullut meidän maamme osaksi. Asia on näyttänyt olevan niin outo kuitenkin, että sitä varten on tarvinnut tilata mies Tanskasta asti kopioidakseen hallituksen esitykseen tarvittavat vähäiset tiedot tätä eduskuntaa varten. Asia näyttää kuitenkin olevan hallitukselle hyvin tärkeä. Se uhraa kernaasti kaikki ne matkarahat, mitä tämän henkilön tänne kustantaminen on aiheuttanut, ja lykkää mieluummin rauhanteon tuonemmaksi, rauhan, joka sanotaan olevan myöskin kansain-

liiton tarkoituksena. Minä jätän edustajain harkittavaksi, millaisessa ristiriidassa nämä toimenpiteet ovat.

Kysymys kansainliitosta sellaisessa muodossa kuin se nyt esiintyy ja jollaisena sitä tarjotaan myöskin Suomen kansan hyväksyttäväksi, on herättänyt ympäri maailman hyvin ristiriitaisia tunteita, riippuen aina siitä, minkälaisista intressipiireistä on kysymys ja minkälaisista kansoista, kuinka suurista ja kuinka mahtavista. Nämä ristiriidat eivät ole havaittavissa ainoastaan sosialistien leireissä, joissa erikoisesti mielipiteet näyttävät hajaantuvan, vaan ne myöskin esiintyvät selvästi porvariston piireissä.

Kun asia oli esillä Norjan suurkäräjillä, esiintyi liittymisen vastustajana äärimmäisen oikeiston edustaja Hambro, joka yksityiskohtaisesti ja perinpohjaisesti kuvasi, kuinka vaarallista tähän liittoon liittyminen tulee olemaan Norjan kansalle, kuinka suuria kustannuksia se voi kysyä ja mitenkä se patee vaaranalaiseksi maan puolueettomuuden. Hänen kielteiseen kantaansa ei kuitenkaan yhtynyt monta edustajaa, socialisteja lukuunottamatta, joista ainoastaan yksi ainoa antoi äänensä kansainliiton puolesta — epäröiden.

Ruotsissa oli asia myöskin esillä samaan aikaan viime maaliskuun alussa ratkaisevassa käsittelyssä ja jakautuivat sielläkin äänet hyvin hajan. Ensimmäisessä kamarissa annettiin liittymisen puolesta 86 ääntä ja sitä vastaan 47, ja toisessa kamarissa tuli liittymisen hyväksytyksi 152 äänellä 67 vastaan. Tämä liittymisen tapahtui kuitenkin, ei tosin erinäisillä ehdoilla, sillä ehdoilla ei voi kansainliittoon liittyä, vaan evästyksien ohella hallitukselle, millä tavoin sen on ajettava sekä Ruotsin että muiden puolueettomien ja pienten maiden asiaa. Nämä evästyksiset olivat verrattain perinpohjaiset.

Että tämä asia on myöskin meillä hiukan kriittinen porvaristonkin silmillä katsellen, siitä voi tulla vakuutetuksi lukiessaan esim. tämämpäiväisen Uuden Suomen johtavaa kirjoitusta. Suurin osa kirjoituksesta käytetään arvostelemiseen, ja moitteet ovat varsin ankarat. Mutta loppujen lopuksi tuloksena kuitenkin sanotaan, ettei näy olevan muuta mahdollisuutta kuin liittyä kansainliittoon.

Mitä on sitten tämä n.s. kansainliitto? On oikeastaan väärin puhua kansainliitosta,

sillä jo nimi sinänsä vie harhaan. Ei ole kysymyksessä kansojen liitto, kansojen, jotka haluavat sovinnossa ja yhteisymmärryksessä keskustella suurista kysymyksistä, ennenkaikkea rauhasta ja kehityksen edistämistä. Liitto on hallitusten liitto, ennenkaikkea kaikkien niiden hallitusten liitto, jotka ovat määränneet, millä tavoin maailman on tästä lähtien eteenpäin kuljettava.

Ajatuksen kansojen liitosta sen nyky-aikaisessa asteessa herätti Yhdysvaltain presidentti Wilson. Mutta sellaisena kuin hän sen ehdotti, se ei tullut hyväksytyksi. Kansojen liiton nykyisenä isänä voi pitää Ranskan silloista pääministeriä Clemenceaun, jonka vaikutusvalta Versailles'in rauhan määräämisessä oli yhdessä Lloyd Georgan kanssa mahtavampi kuin Yhdysvaltain presidentin. Tämän saman Clemenceaun, joka sotaisen mielialansa tähden tuli sitten Ranskan tasavallan presidentin vaalissa syrjäytetyksi ja syrjäytetyksi niin perinpohjaisella tavalla. Tämän kansojen liiton perustajina ovat siis kolmen mahtavan suurvallan edustajat, jotka yksinvaltaisesti määräsivät, millä tavalla Euroopassa on otot palautettava, juuri näiden valtioiden yksinvaltaiset edustajat, jotka tekivät mitä häikäilemättömmämpiä tekoja pienempiä kansoja vastaan, samalla kun he toisella suupielellään huusivat kansojen itsemääräämisoikeutta. Nämä samat miehet, jotka kynnillisesti valtasivat Persian saadakseen haltuunsa sen öljylähteet, jotka saarsivat näillä Itävallan ja Saksan ja jatkavat tänä päivänä saartoa Venäjää vastaan, jotka korvaukseksi kärsimistään vaurioista tyhjänsivät Saksan kaikista sen elinehdoista, kuljetusneuvoista, vieläpä anastivat sen tärkeimman elinhermon Saar-alueen maineen, väestöineen. Ja samat miehethän ne myös antoivat vieraiden joukkojen marssia Unkariin kulkistamaan sen työläistasavallan ja hukuttamaan veriin koko Unkarin väestön. Sanalla sanoen, nämä herrat sanoivat: Me olemme kansainliitto. Se on siis suursodan voittaneiden hallitusten edustajain liitto, imperialismien liitto, joka sisältää hegemonian, ei ainoastaan pienten kansojen, vaan myös koko maailman työtätekevien kerrosten yli.

On tietysti tarpeetonta pitkältä ruveta puhumaan tämän liiton orgaaneista, joista niin paljon on kyllä ääntä pidetty. Jokai-

nen tietää, millä tavoin tässä liitossa on pienten kansojen oikeus turvattu. Liittokokous kokoontuu milloin sattuu, jos kokoontuu ollenkaan, ja jos siellä jotakin halutaan aikaansaada, niin täytyy olla yksimielisyys, muutoin pysytään paikallaan. Kaiken määrää oikeastaan liittoneuvosto ja siihen ovat suurvallat, nämät voittajavallat, ottaneet määräysvaltansa anastaen enemmistön sen jäsenistä, 9 jäsenestä 5 itselleen. Tosin näistä toistaiseksi Amerikan Yhdysvaltojen vielä ollessa kansainliiton ulkopuolella ja ollessa hyväksymättä rauhansopimusta, on ainoastaan neljä näiden hallussa ja loput neljä jaetaan pienten kansojen kesken, joilla on oikeus nämät keskuudestaan valita kansainliiton kokouksessa.

Liiton välikappaleista on myöskin puhuttu. Se asettaa nimellisesti päämääräkseen rauhan säilyttämisen. Mutta se käyttää tämän rauhan säilyttämistä varten välikappaleina juuri sitä, joka rauhan rikkoo, sotaa ja sotavarusteluja. Sota on tuomittu välikappaleena periaatteessa, mutta käytännössä se on legalisoitu. Ja mikä pahinta, se ei tahdo pakoittaa sotaan ainoastaan niitä, joille tästä sodasta voipi olla etua, mutta se sitoo myöskin niitten kädet, jotka eivät hyödy sodasta eivätkä edes sitä halua. Puolueettomuus näyttää olevan kansainliitossa tuntematon, ellei nyt mainita pientä poikkeusta Sveitsiin nähden. Ja mitä on sanottava sen toisesta välikappaleesta, nälkäsaarosta? Kuinka paljon me täällä olemmekaan ihmetelleet sitä julmuutta ja humaniteetin puutetta, joka esiintyi nyt päättävässä maailmansodassa ja kuinka monta kertaa me olemme täällä tuominneet sitä raakuutta, joka esiintyy juuri nälkäsaarrosmuodossa! Puuttuu vielä, että kansainliittosopimuksessa olisi sanottu, että myrkyllisiä kaasuja on käytettävä uppiniesten kurittamiseksi ja hävittämiseksi.

Säännökset kansainliittoon liittyvien valtojen velvollisuuksista ovat yleensä hyvin epämääräiset. Niistä voi riidellä loppumattomiin ja tulkinnan varaa on aina. Velvoittaako kansainliittosopimus esimerkiksi ehdottomasti jotakin kansaa sotaan ja pakottaako se kansat niihin sotavarustuksiin, joita kansainliitto tai sen neuvosto määrää, siitä ei näytä oltavan yksimielisiä. Joka tapauksessa se säilyttää pääasiassa sen aseman, joka nyt on Euroopassa, sotavarustuksiinkin nähden. Se jättää Ranskaan 3-vuo-

tisen asevelvollisuuden ja Englannille se jättää maailman herruuden merellä, sotalaivaston. Ja kaikki ne siirtomaat, jotka Saksa jätti näille valloille sotakorvauksena, ne katsotaan voitavan alistaa jonkinlaisen kansainvälisen kontrollin alaisiksi, mutta omia siirtomaita niitä voidaan edelleen käyttää miten tahansa. Ja puhua voidaan vaikkapa neekerien isänmaanrakkaudesta, silloin kun heitä lähetetään esimerkiksi Pohjois-Ranskaan sotimaan „isänmaansa” puolesta „saksalaisia barbaareja” vastaan.

Näyttää olevan toivotonta maailman kehittyminen. Muistuu mieleen Brandes'in sanat, kun hän vertaa kansoja sokeihin hevosiin. Kun ennen vanhaan ei ollut höyryä, ei osattu käyttää tuulta, eikä sattunut olemaan koskivoimaa, käytettiin hevosia myllyjen pyörittämiseen suuremmilla viljaseuduilla. Mutta jotta nämät olisivat osanneet paremmin tehdä tehtävänsä, pyöriä akselin ympäri, pistettiin niiltä silmät puhki. Brandes sanoo: kansat ovat tällaisia sokeita hevosia. Niin, tällaisia sokeita hevosia ne näyttävät jatkuvasti olevan tämänkin kansainliittosopimuksen mukaan.

On yleensä ajateltu, että sodat vältettäisiin pakottaamalla kansat sovintoon perustamalla pakollinen tuomioistuin riitojen ratkaisemiseksi. Meillähän on kokemusta, minkälaiset olivat tulokset vapaaehtoisista sovintoneuvotteluista, mitenkä Haagin sovintotuomioistuin muuttui aivan olemattomaksi. Mutta kokemukset eivät näytä opettavan mitään. Kansainliittosopimus sisältää hurskaan toivomuksen, että tällainen tuomioistuin on perustettava, mutta se ei puhu mitään, että tällainen ehdoton velvollisuus alistaa kaikki riita-asiat tuomioistuimen ratkaistavaksi on heti saatava aikaan.

Voidaan sanoa, että kyllä kansainliittosopimuksessa on luonnollisesti paljon puutteita ja virkoja, että sen synty on varsin epäilyttävä. Sen tekijätähän ovat itse olleet suurimpia militaristeja, jotka ovat käyneet monta vuotta sotaa ja mitä häikäilemättömmillä tavalla käyttäneet hyväkseen juuri aseellista ylivoimaansa. Voidaan sanoa, että nämät viat korjattakoot, nouskoot oikeiden periaatteiden puolesta ne kansat, jotka luulevat paremmin voivansa tätä oikeutta valvoa. Mutta siinäpä on juuri kysymys. Liittosopimusta ei voida muuttaa siihen suuntaan ilman yksimielisyyttä liitto-

kokouksissa. Ja kuka luulee, että tällainen yksimielisyys saavutetaan, silloin kun on valvottavana suurten valtioiden suuret taloudelliset edut.

On yksi seikka, johon sosialistien taholla erityisesti vedotaan puolustamalla kansainliittoon liittymistä, nimittäin kansainliittosopimuksen sosiaalisia kysymyksiä käsittelevä osa.

Tämän osan „Yleisissä periaatteissa” sanotaan artikkelissa 427: „Korkeat sopimus-kumppanit myöntävät” — huomatkkaa: he myöntävät! — „että palkkatyöntekijäin ruumiillisella, siveellisellä ja henkisellä hyvinvoinnilla on mitä suurin merkitys kansainväliseltä kannalta katsottuna ja ovat tämän korkean tarkoituksiperän edistämiseksi perustaneet I osastossa mainitun, kansojen liittoon liittyvän pysyvän järjestön”. He siis myöntävät, nämä korkeat sopimus-kumppanit, he myöntävät. Toiseksi he myöntävät, että „ilmaston ja tapojen erilaisuus, taloudellinen tarkoituksenmukaisuus ja perinnäinen tapa teollisuuden alalla vaikeuttavat työehtojen välitöntä täydellistä yhtenäistytymistä. Mutta vakuutettuina siitä, että työtä ei ole pidettävä yksinomaan kauppatavarana, katsovat he” j.n.e. He katsovat, että työtä ei ole pidettävä „y k s i n o m a a n k a u p p a t a v a r a n a”. Mitä tietää tämä sanontatapa? Se merkitsee, että tähän sisältyy täydellinen maailmankatsomus, täydellinen kapitalistinen, yksityisomistusoikeuden, toisen työvoiman riistämiseen perustuva maailmankatsomus. Ihmistyövoimaa ei saa käyttää yksinomaan kauppatavarana, mutta kylläkin osaksi. Tämä kantahan on kylläkin järkevä, kun tietää, että jos työvoimaa käytetään yksinomaan kauppatavarana, se voi käydä huonoksi kauppatavaraksi, koska se menettää sillä tavalla vähitellen arvonsa. Ja tätä kauppatavaraa on senvuoksi myöskin suojeltava ja hoidettava, jotta siitä voitaisiin saada mahdollisimman suuri hyöty ja hinta. Tämä on se periaate, johonka perustuu kansainliiton sosiaalinen ajatus. Siinä onkin oikeastaan se pahin Akilleen kantapää, johonka työväenluokan etujen kannalta on tartuttava.

Ne toivomukset, joita näissä „Yleisissä periaatteissa” työväen lainsäädäntöön nähden yleensä lausutaan, ovat myöskin toistaiseksi verrattain vaatimattomia, ja moneen pieneen kansaan nähden eivät ne mer-

kitse juuri edistysaskelta. Voipa sanoa, että monet maat, Suomikin, Norja ja monet muut, ovat joissakin suhteissa edellä eräitä kansainliittosopimuksen määräyksiä. Eikä niihin määräyksiin ole valoa ja lisättyjä toiveita edes tuonut Washingtonin työkonferenssi, ensimmäinen tämän kansainliiton yhteyteen perustetun kansainvälisen työjärjestön vuosikokouksista.

Ne mielipiteet, joita kansainliiton sosiaalipoliittisesta ohjelmasta on lausuttu eri tahoilla työväestön keskuudessa, kulkevat eri suuntiin. On niitä, jotka luulevat, että tällaisetkin pienet parannukset ovat kiittolisuudella vastaanotettavat ja unohdettava, että kansainliitto on lopullisesti hyväksynyt periaatteen: työvoima on riiston välikappale, se on kauppatavara, jota on kylläkin hoidettava, että se säilyy, mutta sitä on myöskin toisen hyväksi käytettävä. Kouriintuntuvimman todistuksen siitä, ettei kansainliiton perustajilla ole ollut silmään edessä työväenluokan, työtätekevien kerrosten hyvinvointi ja päämäärä, kouraantuntuvimman todistuksen tästä on saanut tuntea ainakin Saksan työväenluokka. Minulla on tässä käsillä Saksassa toimivan „Die deutsche Liga für Völkerbund” nimisen yhdistyksen julkaisema ja nähtävästi Saksan hallituksen levittämä lentovihkonen, jota on jaettu kaikille eduskunnan jäsenille. Tämä kirjoitus on erään arvattavasti porvarillisen tai tuollaisen puoliporvarillisen taloustieteilijän tohtori Alfred Manes'in kirjoittama. Siinä sanotaan m. m.: „Alles, was das Versailler Unfriedenswerk an Arbeiterrecht enthält, ist hohler Wortschwall, sind Advokatenkniffe, eitle Phrasen und dem Laien verführende, irreleitende Rabulistik. (Kaikki, minkä Versailles'in pakkorauhantyö sisältää työväenlainsäädäntöön nähden, on pelkkää sanakuohua, paljaita asianajotempuja, äitelöitä fraaseja ja maallikkoja harhaan johdattavaa ja eksyttävää lainvääristelyä). Sellainen on saksalaisen tuomio asiasta. Ja hän perustelee tätä kantaansa lyhyesti seuraavasti: „Ist der deutsche Arbeiter erst entrechtet Ausbeutungsobjekt, Sklave und Höriger, der zu Hungerlöhnen ohne Lebensfreude als Arbeitstier der Ententekapitalisten gehalten wird, dann wird dies auch die ganze Lebenshaltung der Proletarier aller übrigen Länder herunterdrücken”. (Jos saksalainen työläinen ensin on tehty oikeudettomaksi riiston välikappa-

leeksi, orjaksi ja alamaiseksi, jota nälkäpalkalla ilman elämämiloa pidetään ententekapitalistien työjuhtana, silloin tulee alaspainetuksi myöskin muiden maiden proletariaarin elintaso).

Kuka voi väittää, että kansainliitolla olisi siis oikeastaan mitään varsinaisia korkeampia periaatteita, sellaisia korkeita prinssiippejä, joiden puolesta jonkin maan työväenluokan kannattaa tähän liittoon liittyä? Ainoa periaate, jonka näen siinä, on juuri tämä kapitalistinen periaate: tunnustaa työvoima kauppatavaraksi ja riiston välikappaleeksi. Mutta kaikki muu, mikä sisältyy tähän liittosopimukseen, on vain intressien ajamista, suurten maiden taloudellisten intressien, suurten maiden kapitalistiluokkain intressien, etujen ajamista. Ja näiden intressien perästä koettavat juosta nyt Europan pienet kansat, joilla ei monellakaan näytä olevan tai eivät ainakaan luule heillä olevan muuta mahdollisuutta kuin kilpailulla näistä intresseistä maailman suurvaltojen turvin. Tämä vuonna on ilmestynyt Englannissa John Maynard Keynesin teos „The economic consequences of the peace”, — „Rauhan taloudelliset seuraukset”. Tekijä arvostelee kansainliittoa ja väittää, että se on luonteeltaan jarruksi tarkoitettu ja ainakin sellaisena syntynyt, että erittäinkin liittosopimuksen 5 ja 10 artikla paljastavat selvästi, mikä on tämän kansainliiton perinnäisenä tarkoituksena. Ja se on sen status quo on säilyttämisen, jonka ympäröivät, voittaneet suurvallat saavuttivat Versailles'in rauhassa sekä taloudellisesta että muutenkin. Juuri tämä status quo, tämä asema on kansainliiton avulla säilytettävä, juuri siitä puhutaan 10 artiklassa. Voiko sellainen kansainliitto nyt edistää maailmankehitystä? Eikö se pikemminkin tule olemaan pelkkänä jarruna kaikelle kehitykselle?

Ne syyt, jotka näyttävät kehoittavan porvarisluokkia pienissä maissa liittymään kansainliittoon, ovat minun käsittääkseni pääasiassa kahta laatua. Ensiksi, että he luulevat saavuttavansa suuria taloudellisia etuja kansainliiton kautta. Ja toiseksi, etteivät he uskalla jäädä sen ulkopuolelle, koska riski on liian suuri. Nämä kaksi seikkaa näkyvät myös esimerkiksi Uuden Suomen tämänpäiväisestä johtavasta artikkelista, se on: toivo saada paljon ja pelko joutua vaikeaan asemaan.

Maailman työtätekevät kerrokset ovat aina pyrkinet kansain rauhaan ja heidän ohjelmassaan on pysyväisesti ollut määriteltynä, että sota ja sodan välikappaleet, militarismi, on juurineen maailmasta hävitettävä ja ihmisten hyvinvointi turvattava rauhallisoin keinoin. Sillä sota ei ole oikeastaan muuta kuin riiston välikappale, saman riiston, jota vastaan työväenluokka yleensä taistelee sen käytettävissä olevilla keinoilla; sota on oikeastaan kappale yksityisomistusoikeutta. Työväenluokka on siis kaikissa maissa ja kaikkina aikoina pyrkinyt rauhaan ja sodan vastustamiseen. Tällä hetkellä näyttävät käsitteet tosin hämmentyneen eri maiden työväenpiireissä. Rivit ovat repeytyneet ja joukot asettuneet toisiaan vastaan myöskin tässä kysymyksessä. Mutta eivät ne kaikesta huolimattaakaan siltenkään unohta, että sota sekä päämääränä, tarkoituksena että välikappaleena on hävitettävä. Tämän saman päämäärän otti ohjelmaansa yksinpä toisen internationalen viimeinen kokous Bernissä ja se nimenomaan kansainliitosta puhuessaan toivoi pääsevänsä sellaiseen kansainliittoon, jossa nämä edellytykset olisivat olemassa.

Tämä kansainliitto, jota nyt tarjotaan Suomen kansalle, ei ole se kansainliitto, johon työväenluokka on pyrkinyt. Se on, näinkin minä olen koettanut osottaa, mieluummin uusi painos, uusi muoto siitä taantumuksellisesta ja kehitystä ehkäisevästä, liitosta, jota sanottiin pyhäksi allianssiksi. Uusi kansainliitto on kuolleena syntynyt. Se kantaa sisässään saman idun kuin kartoi aikoinaan pyhä allianssi. Sillä ikuista mustaa taantumusta ei voi kestää alati ja se orjuus, jota se näyttää tarjoavan Europan pienille kansoille ja niiden työtätekeville kerroksille, se orjuus tulee kukistamaan myöskin kansainliiton itsensä. Minä en voi siis käsittää, kuinka voi sosialisti, sosialidemokraatti, joka pyrkii hävittämään sodan tarkoituksena ja välikappaleena, kuinka voi sosialisti liittyä kansainliittoon, jonka periaate, välikappale, keinot ovat niin kokonaan toiset kuin hänen omat aatteensa. Jokainen sosialisti, joka hyväksyy äänellään, liittyy tai antaa myöntymyksensä tähän liittoon liittymiseen, tekee minun mielestäni anteeksi antamattoman erehdyksen, niin, sanoisinpa petoksen itseään, periaatteitaan ja koko työväenluokkaa vastaan. Minä en ole senvuoksi voinut yhtyä

niihin ajatuksiin, joita ovat esittäneet sosialidemokraattiset ulkoasiainvaliokunnan jäsenet. Minua hämmästyttää tämä kanta myöskin senvuoksi, että Suomen työväenluokan keskuudessa tästä asiasta ei pitäisi olemalla kuin yksi ainoa välillinen. Ja mikä kohtalon iva, että sosialidemokraattiset edustajat eduskunnassa puoltavat liittymistä tähän kansainliittoon, samalla kuin puoluetoimikunnan julkaisema ruotsinkielinen äänenkannattaja Arbetarbladet viime torstain numerossaan lainaa Leo Trotskin kirjoittaman artikkelin samasta asiasta. Siinä sanotaan m.m.: „En klass, som är dömd att hindra och fördärva produktionen, kan icke i längden upprätthålla sin maktställning. Det är just av denna orsak, som burgeoisien känner sig tvungen att söka sig en utväg genom skapandet av „nationernas förbund”. Wilsons tanker innebär en förenad världsproduktion, som kan betraktas som ett bolag av tjuvar, där vinsten skall uppdelas mellan alla länders kapitalister utan krig. — Svårigheterna för de borgerliga regeringarna att avgöra frågan om nationernas förbund består i konflikten mellan bourgeoisi-aptiterna. Icke desto mindre kan efter det nuvarande krigets erfarenheter med visshet sägas, att de mest betydande ländernas kapitalistiska klasser komma att skapa förutsättningar för ett mer eller mindre enhetligt, centraliserat exploaterande av jordens bägge halvklot utan krig i likhet med det sätt, varpå burgeoisin gjorde slut på feodalkrigen inom det nationella territoriets gränser. Burgeoisin blir emellertid istånd att lösa denna fråga endast i det fall, att de arbetande klasserna icke uppresa sig mot den på samma sätt som de borgerliga klasserna fordom själva reste sig mot feodalismen.”

Suomeksi se olisi: „Luokka, joka on tuomittu estämään ja hävittämään tuotantoa, ei voi ajanpitkään säilyttää valta-asemaansa. Juuri tästä syystä porvaristo tuntee olevansa pakoitettu etsimään itselleen ulospääsyn perustamalla „kansainliiton”. Wilsonin ajatus sisälsi yhdistetyn maail-

mantuotannon, jota voi katsoa varkaiden yhtiöksi, jossa voitto jaetaan kaikkien maiden kapitalistien kesken ilman sotaa. — Porvarillisten hallitusten vaikeudet ratkaista kysymys „kansainliitosta” johtuu siitä ristiriidasta, joka on porvaristojen ruokahalun välillä. Siitä huolimatta voi nykyisen sodan antaman kokemuksen nojalla sanoa, että huomattavimpien maiden kapitalistiluokat tulevat luomaan edellytyksiä enemmän tai vähemmän yhtenäiselle maapallon molempien puoliskojen riistolle ilman sotaa, aivan samalla tavalla kuin porvaristo lopetti feodaalisodan kansallisten alueiden rajoissa. Porvaristo kykenee kuitenkin ratkaisemaan tämän kysymyksen ainoastaan siinä tapauksessa, että työtätekevät luokat eivät nouse sitä vastaan, samalla tavalla kuin porvarilliset luokat itse ennenmuinoin nousivat feodalismia vastaan.”

On todella kohtalon iva, että Arbetarbladet, sosialidemokraattisen puolueen äänenkannattaja, muistutuksesta ottaa tämän Trotskin kirjoituksen. Lehden vastaavana toimittajana on ed. Hildén ja arvattavasti hän myöskin vastaa tästä kannasta, koska hän on sen lehdessään julaisut.

Olen sanonut äsken, ettei ainoastaan työväenluokan keskuudessa, mutta myöskin porvariston piireissä on laajassa mitassa käsitys, että kansainliitto on todella kuolleena syntynyt, että siitä ei voi tulla sitä ihmiskunnan pelastajaa, jota muutamat ovat haaveilleet, mutta jota kuitenkin suurin osa on epäillyt ja yhä edelleen epäilee. Amerikassa on „Kansainvälinen Naisten Liitto” lähettänyt presidentti Wilsonille kirjelmän, jossa sangen ankarasti tuomitaan kansainliiton sopimukset ja tarkoitukset. Siinä sanotaan m.m., että „kansojen toiveet ovat pettyneet. Amerikalaisina naisina me kysymme teiltä, sitäkö varten tämän maan äidit lähettivät poikansa kuolemaan, jotta uusi pyhä allianssi hävittäisi kaiken demokratian joka maasta”? Ja ranskalainen kirjailija-humoristi Jerome K. Jerome on lai-

nannut kynänsä kirjoittamaan kansainliittoilveilyn johdosta. Hän sanoo m.m.: „tämä kansainliitto ei olisi tullut paremmin rakennetuksi kuin että joku ilkeämielinen piru olisi pannut sille nimeksi: rauhan hauta, ihmisyyden kidutuskammio, maailman toiveiden muistopatsas. Jottei ihmiskuntaa myrkytetäisi sukupolviksi eteenpäin, olisi tämä liitto haudattava ja haudattava syvään”. Tämän mielipiteen on omaksunut englantilainen liberaalinen suurporvaristo, koska se on lainannut kirjoituksen muistutuksesta äänenkannattajaansa „Common Sense”. Kun siis pasifisteilla, porvarillisilla rauhanasianajajilla on näin kielteinen kanta kysymyksestä, kuinka paljon enemmän kielteinen täytyykään olla työväenluokan kanta tämän jälkeen kansainliittoon nähden. Ei ole pelkoa, ei ole mitään riskiä vaikka on liittymättä tähän liittoon. Ei ole mitään etuja työväenluokalle siihen liittyttäessä. Vasikka, joka on kuolleena syntynyt, ei voi antaa maitoa, siitä ei ole etua, mutta sillä on se hyvä puoli, että se ei myöskään voi puskea. Minun mielestäni ei ole työläisten paikka eikä heidän äänensä paikka tässä riistäjäin liiton tukemisessa.

Yhtyen ed. Helon vastalauseeseen pyydän ehdottaa, että eduskunta hylkäisi hallituksen asiasta antaman esityksen.

Toinen varapuhemies: Kun eduskunnan vielä on pidettävä toinen istunto tänään, lienee syytä keskeyttää esilläolevan asian käsittely ja lopettaa istunto nyt.

Seuraava istunto pidetään tänään kello 4.30 i.p.

Täysi-istunto päättyy kello 4.15 i.p.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Eino J. Ahla.

